

Whakaaturanga ka tu he Huinga o nga Tangata no ratou a Tangihanga Poraka i raro i Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909.

REKUREIHANA NAMA 52.

TENEI te Poari Whenua Maori o te Takiwa Whenua Maori o Tairawhiti ka whakaatu ka tu he huinga o nga tangata no ratou a Tangihanga Poraka, i runga i te whakahaerenga o Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909, ki Kahukura a te Taite, te 2 o nga ra o Maehe, 1916, a te 2 o nga haora i te awatea, hei whiriwhiri i nga motini e whai ake nei:—

“Me rihi atu ki a 1,500 eka o Tangihanga Poraka ki a Panikena kaa mo nga tau e 21 mo te moni-reti kia 5 paihaneti o te waru o te whenua, me te mana whakahou i te rihi mo tetahi atu 21 tau mo te moni-reti ki a 5 paihaneti o te reira wariu whakapainga-kore o te whenua; a ki te kore tena,

“Me tuku ki a Poari te mana hoko ki a te Karauna o Tangihanga Poraka, o tetahi waahi ranei o taua Poraka.”

I tuhia ki Kihipane i tenei te 15 o nga ra o Hanuere, 1916.

R. N. JONES,
Perehitini.

Whakaaturanga ka tu he Huinga o nga Tangata no ratou a Matahiia Poraka i raro i Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909.

REKUREIHANA NAMA 52.

TENEI te Poari Whenua Maori o te Takiwa Whenua Maori o Tairawhiti ka whakaatu ka tu he huinga o nga tangata no ratou a Matahiia Poraka, i runga i te whakahaerenga o Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909, ki Tuparoa a te Mane, te 28 o nga ra o Pepuere, 1916, a te 10 o nga haora i te ata, hei whiriwhiri i nga motini e whai ake nei:—

“(1.) Ko tetahi waahi o Matahiia Poraka me rihi ki a Percy Marsh, mo nga tau e 30, mo te moni-reti kia 10 hereni i te eka i te tau mo nga 10 tau tuatahi, ki a 12 hereni i te eka i te tau mo nga 10 tau tuarua, a kia 15 hereni i te eka i te tau mo nga 10 tau tuatoru.

“(2.) Ko tetahi waahi o Matahiia Poraka me rihi ki a Lilian Mary Williams, te wahine a Kenneth Stuart Williams, o Matahiia, he tangata paamu-hipi, kia pena ano te ahua-tanga o nga tau me nga reti i te motini rihi kia Percy Marsh. Te waahi me te rahi ka whiriwhiria a taua huihuinga.”

I tuhia ki Kihipane i tenei te 15 o nga ra o Hanuere, 1916.

R. N. JONES,
Perehitini.

Whakaaturanga ka tu he Huinga o nga Tangata no ratou a Hinewhaki Rato Ara Nama 2.

REKUREIHANA NAMA 52.

TENEI te Poari Whenua Maori o te Takiwa Whenua Maori o Tairawhiti ka whakaatu ka tu he huinga o nga tangata no ratou a Hinewhaki Rato ara Nama 2, ki te Wairoa a te Turei, te 8 o nga ra o Pepuere, 1916, a te 2 o nga haora i te awatea, hei whiriwhiri i te motini e whai ake nei:—

“Me hoatu i runga i te tikanga aroha, me hoko atu ranei, tetahi waahi o Hinewhaki ki te rato, ara, Nama 2, ki a te Poari whakahaere i nga mahi o te Karakia Mihimare mo te Takiwa o Waiapu, hei whenua tunga whare karakia.”

I tuhia ki Kihipane i tenei te 15 o nga ra o Hanuere, 1916.

R. N. JONES,
Perehitini.

Whakaaturanga ka tu he Huinga o nga Tangata no ratou a Te Touwai B Nama 34 i raro i Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909.

REKUREIHANA NAMA 52.

TENEI te Poari Whenua Maori o te Takiwa Whenua Maori o Tokerau ka whakaatu ka tu he huinga o nga tangata no ratou a Te Touwai B Nama 34, i runga i te whakahaerenga o Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909, ki Kaero a te Taite, te 10 o nga ra o Pepuere, 1916, a te 10 o nga haora i te ata, hei whiriwhiri i te motini e whai ake nei:—

“Ko taua whenua me hoko atu ki George Albert Shepherd, o Whangaroa, kai-mahi paamu, ko te utu £1 i te eka.”

I tuhia ki Akarana i tenei te 17 o nga ra o Hanuere, 1916.

T. H. WIRIHANA,
Perehitini.

Whakaaturanga ka tu he Huinga o nga Tangata no ratou a Te Touwai A i raro i Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909.

REKUREIHANA NAMA 52.

TENEI te Poari Whenua Maori o te Takiwa Whenua Maori o Tokerau ka whakaatu ka tu he huinga o nga tangata no ratou a Te Touwai A, i runga i te whakahaerenga o Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909, ki Kaero a te Taite, te 10 o nga ra o Pepuere, 1916, a te 10 o nga haora i te ata, hei whiriwhiri i te motini e whai ake nei:—

“Ko taua whenua me hoko atu ki Isaac Shepherd Hows, ko te utu £1 i te eka.”

I tuhia ki Akarana i tenei te 17 o nga ra o Hanuere, 1916.

T. H. WIRIHANA,
Perehitini.

Nga ra kua Whakaritua hei Utunga moni-reti ma te Poari Whenua Maori o te Takiwa o te Tairawhiti.

Hei whakaaturanga tenei na te Poari o te Takiwa Whenua Maori o te Tairawhiti e ka utua nga moni-reti ki nga waahi me nga wa kua taia iho nei:

Wairoa, Turei, 8 o Pepuere, 1916.
Nuhaka, Turei, 15 o Pepuere, 1916.
Tolago Bay, Turei, 22 o Pepuere, 1916.
Tokomaru Bay, Taite, 24 o Pepuere, 1916.
Waipiro Bay, Haterei, 26 o Pepuere, 1916.
Tuparoa, Mane, 28 o Pepuere, 1916.
Tikitiki, Taite, 28 o Maehe, 1916.
Te Araroa, Mane, 6 o Maehe, 1916.

I tuhia ki Kihipane i tenei te 15 o nga ra o Hanuere, 1916.

R. N. JONES,
Perehitini.

Whakaaturanga i nga Tikanga e uru ai te Maori hei Hoia.

WHAKAMARAMA KI NOGA MAORI E HIAHIA ANA KIA URU HEI HOIA.

(1.) *Te Ritenga o te Whakauru*

ME tono ki te *Recruiting Officer*, a mana e tuhituhi nga kupu mo roto i te Kaari Rehitatanga e tuku atu ki te Tari mo te Whawhai. Kia tae atu te kupu a te Tari kia haere te tangata e whakauru ana i a ia kia tirohia e te takuta, hei reira ra ano ia whakarere ai i tana mahi i whiwhi oranga ai ia mona.

(2.) *Tirohanga e te Takuta.*

A tona wa ka tae atu he kaari ki te tangata e whakauru ana hei hoia hei whakaatu ki a ia i te taima me te kainga e tirohia ai ia e te takuta. Ki te paahitia ia ka tukuna atu ia i reira tonu ki te puni hoia (*camp*).

(3.) *Ki te Hikitia te Kainga Noho.*

Ki te haere te tangata e whakauru ana hei hoia ki tetahi atu kainga noho ai, me whakaatu mai e ia ki te Tari te ingoa o te kainga. Ki te haere ia ki tetahi atu takiwa me rehita ia ki taua takiwa.

(4.) *Nga Tikanga o te Whakauru.*

Ki te uru te tangata ka mau tonu ia hei hoia a mutu noa te whawhai a tae noa ki te wa e hoki mai ai ki Niu Tireni tiaatingia ai.

(5.) *Te Oati ki te Kingi.*

Ko ia hoia me oati i te Oati Piri Pono ki te Kingi, a me haina rawa i te pukapuka pera kua oti te whakarite.

(6.) *Etahi Tikanga.*

Ko te pakeke o te tangata hei te rua tekau tau tae atu ki te wha tekau tau.

Ko te teitei o te tangata kua e poto iho i te 5 putu 4 inibi. Ko te taumaha kua e nuku atu i te tekau ma toru toone. Me tangata totika mo te whawhai.

(7.) *Tirohanga e te Takuta.*

Ko te titiro a te takuta he kowhiti i nga tangata maia, tangata ora, e rite ana mo te whawhai, ara i nga mea kaore he mate o te tinana, o nga karu, o nga taringa; kaore he whaturama, kaore he hukiki, a e ora ana nga niho hei ngau-ngau i ana kai.